



Bir Öneri - Kızlarımızı ve Genç Kadınlarımızı Yükseltmek!
"Havacılıkta Kızlar Günü 2015"

Can EREL
Uçak Mühendisi
can.ereel@canerel.com.tr

Çağdaş dünya geleceğin havacılığında başarısını şansa bırakmadan, mevcut olanaklarla bilgilendirerek sevgi, ilgi ve heyecan oluşturduğu yönlendirilmiş bir nesil yaratma çabasında; kadının daha da yükseldiği ve hep yükseleceği...

Bunu da basit, eğlendiren ve olanaklar ölçüsünde toplu katılımın gerçekleştiği havacılık etkinlikleri kapsamında / paralelinde düzenliyor... Bu etkinliklerle,

Hava aracı sahibi kurum/ kuruluş ve kişiler kızları ve genç kadınları uçuruyorlar; çoğu da ilk uçuş...

Havacılık ve uzay alanında faaliyet gösteren öğretim-eğitim, araştırma, endüstriyel, ticari ve sportif amaçlı kurum ve kuruluşları kızlara ve genç kadınlara faaliyet süreçlerini göstererek bilgi sunuyorlar,

Havacılık ve uzay alanında yapılan toplu bilimsel, kültürel ve ticari etkinliklerde kızlara ve genç kadınlara özel farkındalık yaratma ve tanıtma programları düzenleniyor...

Eşi olmayan böyle deneyimleri yaşayan kızlar ve genç kadınlar için bu etkinlikler,

- ... aynı ilgi ve heyecana sahip olanları bağlayan,
- ... havacılık ve uzay endüstrisinde çalışma fırsatlarını keşfedebileceği,
- ... yükseklerle çıkarıp uçmayı deneyimleyebileceği,

şölenlere dönüşüyor...

- ... ilk uçuşun ve endüstriyel diğer faaliyetlerle ilk tanışmanın etkileyciliği o deneyimleri yaşayan taze beyinlerde havacılık ve uzay alanına daha fazla ilgi duyulmasına ve daha fazlasını öğrenme isteğine, yükselip uçan & uçuran olunmasına neden oluyor!

Örneğin, "Havacılıkta Kızlar Günü 2015 - [Girls in Aviation Day 2015](#)"

Uluslararası Havacılıkta Kadın Örgütü (WAI) tarafından kızlara ve genç kadınlara havacılık ve uzay ile ilgili tutku, keşif, öğrenme ve heyecanı yaşatacak olağanüstü bir gün yaşatmak için küresel ölçekte **26 Eylül 2015** Pazar günü bir etkinlik planlanıyor; ülkelerde oluşturdukları bölümler (WAI chapters) ve ilgi duyanlar marifeti ile..

- ... havacılık ve uzayın ilgisini çekip heyecanlandığı kızların ve genç kadınların karşılaşarak birbirlerini TANIYacakları,
- ... havacılık & uzay endüstrisinde çalışma olanaklarının KEŞİF edileceği,
- ... yükseklerde keyifle uçmalarını sağlayacak teklifler sonucu uçmanın DENEYİmlenebileceği,

etkinlikler...



"Havacılıkta Kızlar Günü 2015 - Girls in Aviation Day 2015"

Bu etkinliklere katılacak kızlar ve genç kadınların,

- ... havacılık ve uzay alanında kariyer yapan kadınlarla tanışma,
- ... havacılık ve uzay dünyasını keşfetme,
- ... Hava trafik kontrol maket ve simülatörlerinde uçuşu kontrol etme,
- ... Havalimanındaki işler hakkında bilgi sahibi olma,
- ... Uçuş harekât uzmanının (aircraft dispatcher) faaliyetlerini öğrenme,
- ... Alfabe sorulduğunda bir havacı gibi konuşma,
- ... Bir pilotun ne demek olduğunu ve nasıl çalıştığını görme,
- ... Farklı hava araçlarını görerek aralarındaki farkı bizzat kontrol etme,
- ... Hava aracı makinistinin kullandığı takımlara dokunup kullanma,
- ... Uçuş simülatöründe uçup kontrol hissini tanıma,
- ... Bir mühendis gibi kendi havacılık tasarımlarını test etme,
- ... Uçuş haritalarını kullanarak seyretme,

gibi faaliyetlerden birini / bazılarını / hepsini gerçekleştirebilmeleri planlanıyor; organizasyonun büyüklüğü ve gücüne göre...

...

...

...

Şimdi gelelim ülkemize...

Türkiye'de,

- Ortaöğretim kurumları 14 Eylül 2015 Pazartesi 2015 – 2016 öğretim & eğitim yılına başlayacak...
- Kurban Bayramı 24 Eylül Perşembe günü başlayacak ve son günü 26 Eylül Pazar...
- 26 Eylül günü aynı zamanda...
 - ... T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından 2011 yılında kurulan "Havacılık ve Uzay Teknolojileri Genel Müdürlüğü"nü dördüncü kuruluş yıldönümü...
- 27 Eylül günü de...

... İlk Türk Sivil Tayyaresi olan Tayyareci Vecihi HÜRKUŞ'a ait "VECİHİ XIV" tayyaresinin ilk uçuşunun 85'inci yıldönümü...

... ilk Türk sivil havacılık mektebi "Vecihi Sivil Tayyare Mektebi"nin (V.S.T.M.) öğretim ve eğitime başlamasının 83'üncü yıldönümü...

... ve ilk Türk kadın pilotu Bedriye Tahir'in (Gökmen Bacı) de yer aldığı ilk öğrenci grubunun derslere başladığı günün.

... bir dönem Türk kızları ve genç kadınlarının havacılık ilgisinin oluşmasını sağlayan örnek tayyareci Gökmen Bacı (*)...



...

Türkiye Cumhuriyet'inin kuruluş yılları ile beraber bu tip faaliyetleri T.H.K. marifeti ile düzenleyen ülkemizde son zamanlarda sayıları giderek artan (*TATCA Airfest & Mysia Havacılık Festivali & Gölyaka Havacılık Festivali gibi*) havacılık festivalleri de oluşturuluyor...

Tatil dönemi henüz tamamlanmış olsa da bayramın sürdüğü, havanın güzel ve şartların açık hava etkinliklerini destekleyeceği bir gün 26 Eylül 2015.

Ülkemizin aydınlık geleceğinin en büyük teminatı kızlar ve genç kadınlarımızı havacılık ve uzay endüstrilerine kazandırmak, onları yükselterek uçan ve uçuran yapmak için, Uluslararası Havacılıkta Kadın Örgütü (WAI) ile işbirliği yapılarak ve/veya kendi organizasyonlarımızla Türkiye'de de 26 Eylül 2015 günü benzer etkinlikler düzenlenemez mi?

... aslında ne de güzel ve anlamlı olur!

... değil mi, **kadın, havacılık & uzay odaklı** ...

... **Sivil Toplum Kuruluşlarımız?**

... **Kamu kurumlarımız?**

... **Kuruluşlarımız?**

... **Öğretim-eğitim, araştırma, endüstriyel, ticari ve sportif amaçlı kurum ve kuruluşlarımız?**

... **ve bu listeye yazılamamış diğer ilgililer?**

Ne dersiniz?



(*) Bakın ne diyor, Gökmen Bacı, "HAVACILIK ve SPOR" dergisinde 1933 yılında yayınlanan İffet Halim'in "İlk Kadın Uçakçı" makalesinde yer alan ve daha sonra 1948 yılında Tayyareci Vecihi Hürkuş'un "Kanatlılar Dergisi"nde de yayınlanan söyleşisinde:

Türk kızlarında havacılık sevgisi ve başarı hasleti.

Hazırlayan: **Etüd bürosu**

Türk kadını deyince insanın her şeyden evvel istiklâl savaşına hatırasını getiriyor. Düşman karşısında ve şeytân âliminde Mehmetçikçe atış ve kurşun taşıyan yaralıların peşik çabası sarduktan sonra, sırtında saatlerce, ol demeden, sarğı yerlerine koşturan bu acı yurdun kahraman kızları havacılığa da acıbeylerinin yanlarında layık oldukları yerleri almışlar hiç geçmemişlerdir. Bu kahraman ruhlu diğer insanlara hasletinden hangisi birini bir istansa olarak ele alabiliriz. Hepsi birbirinden kahraman olan bu temir kızlarımız, şu veya bu hadiseyi örnek diye ortaya koymaya hiç hüsum var mı? Hayır. Biz yalnız, kullarımız arasında ilk kez tayyarecinin BEDRİYE GÖKMEN Bacı'ya tarihe bir saygı olarak ele alıyoruz ve onun hakkında sayın İffet Halim'in 1933 yılında "HAVACILIK ve SPOR" dergisinde kaleme aldığı güzel bir yazı ile sabitelerimizi tazeleyebiliyoruz.

İlk Kadın Uçakçı
Yazan: İffet Halim

Yeni Türkiyeye yakışır bir enerji gösterdiğinden dolayı çok takdir ettiğim Vecihi beye bir mektup yazdım ve mektubünde yazdığım ilk kadın uçakçının duyurusunu, ülküsünü bir kâğıt not içerisinde sordum.

Vecihi bey büyük bir nezakete bana bu yardımda bulundu ve talebimin duyularını ve düşüncelerimi ilüik olarak bana gönderdi. Aşağıda onları Bedriye Tahir H. in ağzından dinliyorum.

"Tayyareci olmak için duyulan arzusunun başlıca sebebi uçmak hissinin insanlaştıran yaradılışında olmalıdır. Bana en büyük delil bundan-yüzerce sene evvel insanların kimi kanat takarak, kimi harisla ve daha bir çok vasıtaları uçmaya teşebbüs etmiş olmaları ve bu uğurda bir çok kurban vermeleridir. Çocukluğundanberi kuşların uçuşlarını, kanat çırpışlarını, dönüşlerini büyük bir dikkatle seyrederek ve bundan zevk alırdım. Tayyareleri seyrederken tatlı bir heyecan duyar ve bu insanlar ne mesul, ben de böyle uçmam diye düşünürdüm. Benim nazarımda tayyareciler insanlığın

Tayyareci Bedriye Gökmen (İhan)

İzfinden büyük bir ku'ret-sahibi kimselerdir. Onlara karşı kalbine büyük bir hayranlık ve hürmet hisleri dolu idi, benim için onlar bambaşka birer varlıktı.

Gasitelerinde tayyarecilığa ait en küçük bir yazıyı bile kaçırmazdım. Bütün emelim bir kerelik olsun tayyareye binmekti. Bazen kendimi tayyareci olmuş farzederek, bir çok tehlikelerle karşılaşır, hiç korkmazdım ancak paraşütle silenmeği tahayyül ettiğim zaman irkilirdim, fakat ilk uçuşumdan sonra bu korku da tamamen zail oldu, bu gün bir paraşütle atlamak için zerre kadar tereddüt etmem.

Bu meslekte hissedilen heyecanlar öyle gariptir ki, anlatılmaz ancak hissedilir; bunun için de uçmak lâzımdır.

Şunu söyleyiyim ki, bir tayyareci, yalnız

KANATLILAR : Sayı 3

Kadılıy stül tayyare mektebinde yetiştiği tayyareciler, bir istirahat anında

havada uçmaz. O her zaman ve her yerde uçar, meselâ, vapurda, tramvayda, otomobilde, hatta yürürken bile uçar. Benim rüyamda uçmadığım gece hemen hemen yok gibidir. Bir tayyarecinin bindiği her vesatili nakliye onun için tayyaredir. Ve o vesatili nakliyenin her hareketinde tayyareci, tayyarecinde imiş gibi kendi kendine kumanda eder.

Tayyarecilik öyle tatlıdır, öyle caziptir ki, bu mesleğe intisap eden bir daha ayrılmaz.

Tayyarecilikteki ülküm iyi bir tayyareci olmak. Türk kadınığın bu sahada da diğer milletlerden geri kalıncığını göstermek ve memleketinde tayyarecinin hıyan için çabamaktır."

Türkiye havasında uçmaktan duyulan bu içten sevginin, bugün Türk kadını tarafından da anlatılabilmesi, bizim için ciddi bir adımdır.

Bu duyuyu inceleyecek olursak, yeryüzündeki her hareket mefhumunun, bir uçakta nasıl bir karakter meydana getirdiğini görürüz. Bu karakter yeni insan karakteridir ve bu meslek, yeryüzü göğüsün en yeni ve en çözümlü olan mesleğidir.

Gençlerimizce, hayalî değil, hakiki şükârlar açıldı, kadınığın yükselişini maddeten görebilecek hale geldi.

Bundan yeni Türkiye'ye ve onun yeni çocuğu Bedriye H. a daha yükselişler ve Vecihi Beye tebrikler. İffet Halim 1933

Tayyareci Bedriye Gökmen baştan en çok sevdiği V. XV tip spor tayyaresi, bu tayyare mektebinde geçti her şeyi ve malenem Türkiye mal ve Türk vatandaşlarına verildi.

KANATLILAR : Sayı 3

Tayyareci Vecihi Hürkuş'un "Kanatlılar Dergisi" (No:3 - 1948)

3/4 (04.08.2015)



"...

Gazetelerde tayyareciliğe ait en küçük bir yazıyı bile kaçırmazdım. Bütün emelim bir kerecik olsun tayyareye binmekti. Bazen kendimi tayyareci olmuş farzeder, birçok tehlikelerle karşılaşır, hiç korkmadım ancak paraşütle atlamağı tahayyül ettiğim zaman irkilirdim, fakat ilk uçuşumdan sonra bu korku da tamamen zail oldu, bu gün paraşütle atlamak için zerre kadar tereddüt etmem.

Bu meslekte hissedilen heyecanlar öyle gariptir ki, anlatılmaz ancak hissedilir; bunun için de uçmak lazımdır.

Şunu söyleyeyim ki, bir tayyareci, yalnız havada uçmaz. O her zaman ve her yerde uçar, meselâ, vapurda, tramvayda, otomobilde, hatta yürürken bile uçar. Benim rüyamda uçmadığım gece hemen hemen yok gibidir. Bir tayyarecinin bindiğı her vesait-i nakliye onun için tayyaredir. Ve o vesait-i nakliyenin her hareketinden tayyareci, tayyaresinde imiş gibi kendi kendine kumanda eder.

Tayyarecilik öyle tatlıdır, öyle caziptir ki, bu mesleğe intisap eden bir daha ayrılamaz.

Tayyarecilikteki ülküm iyi bir tayyareci olmak, Türk kadınlığının bu sahada diğer milletlerden geri kalmayacağını göstermek ve memleketimde tayyareciliğın ihyası için çalışmaktır."

... ve İffet Hanım, bu söyleşiye yer verdiğı makalesini nasıl sonlandırmış?

"...

Türkiye havasında uçmaktan duyulan bu sevginin, bugün bir Türk kadını tarafından anlatılabilmesi, bizim için ciddi bir adımdır.

Bu duyguyu inceleyecek olursak, yeryüzündeki hız ve hareket mefhumunun, bir uçakçıda nasıl bir karakter meydana getirdiğini görürüz. Bu karakter yeni insan karakteridir ve bu meslek, yeryüzü gidisinin en yenisi ve en Şövalyece olan mesleğidir.

Gençlerimize, hayali değil, hakiki ufuklar açıldı, kadınlığımızın yükselişini maddeten görebilecek hale geldi.

Benden yeni Türkiye'ye ve onun yeni çocuğı Bedriye H.a daha yükselişler ve Vecihi beye tebrikler.

"

KAYNAKÇA :

1. C. EREL; "Tam Zamanı: [WAI - Havacılıkta Kadın Örgütü 2016 Bursları ve Önerim](#)"; Ankara; Temmuz 2015.
2. C. EREL; "En Anlamlı Hediyeğimiz: [Dünya Havacı Kadınlar Haftasından İzler & Alınan Dersler](#)"; Ankara; Haziran 2015.
3. C. EREL; "Değişimin Düşündürdükleri -Kadın Yükselir; Yükselirsin! "; Ankara; Nisan 2015.
4. C. EREL; "[..Türkiye'de 'Dünya Havacı Kadınlar Haftası 2015' Etkinliklerinden...](#)"; Ankara; Mart 2015.
5. C. EREL; "[Turkey Keeps Celebrating!](#)"; Ankara; Nisan2014.
6. C. EREL; "['Uçan' ve 'Uçuran' Kadınlar ile...](#)"; Ankara; Mart 2014.
7. C. EREL; "['Can'Ca Türkiye'de, Endüstrinin Gelişiminde İz Bırakanlar](#)"; Kitap - Ankara; Mart 2014.
8. C. EREL; "[İlk Türk Kadınının Uçakla Uçuşunun 100 Yıldönümü](#)"; Ankara; Aralık 2013.